

HUDBA PŘÍTOMNOSTI

J. PAUER / M. VACEK

panton
STEREO 8110 0530
G

Strana 1/Side 1

1. Jiří Pauer

PÍSNĚ O LÁSCE pro mužský hlas a orchestr na verše Vladimíra Šefla

SONGS OF LOVE for male voice and orchestra, on verse by Vladimír Šefl

I. Lásko, jsi jako vítr smělá / Love, You're as Bold as the Wind 3:48

II. Mám o svou lásku strach / I Fear for My Love 3:36

III. Když se ti podívám do očí / Looking in Your Eyes 2:52

2. Jiří Pauer

MONOLOGY VŠEDNÍHO DNE PRO KLARINET
EVERYDAY MONOLOGUES FOR THE CLARINET

I. Moderato 1:39; II. Animato 0:55; III. Comodo 1:53; IV. Allegretto 1:14; V. Largo 2:31; VI. Allegro agitato 1:13; VII. Vivace 1:39

3. Miloš Vacek

MUSICA POETICA pro smyčce
MUSICA POETICA for strings

I. Larghetto 7:21

Strana 2/Side 2

II. Valse poetico 3:53; III. Vivace 3:54

4. Miloš Vacek

VĚČNÝ DUEL Čtyři komické písně o lásce pro bas a smyčcový orchestr na slova Naďa Mauerové

THE ETERNAL DUEL Four comic songs on love for bass voice and string orchestra on text by Naďa Mauerová

I. Pevný bod/A Firm Point 3:18; II. Kdo to jen je?/Who Can He Be? 5:49; III. Nákyp/The Pudding 3:29; IV. Věčný duel/The Eternal Duel 2:53

Jindřich Jindrák — zpěv/vocal (1). Česká filharmonie, řídí Libor Pešek /Czech Philharmonic Orchestra under Libor Pešek (1). Jiří Krejčí — klarinet/clarinet (2). Karel Berman — zpěv/vocal (4). Pražský komorní orchestr, řídí Oldřich Vlček/Prague Chamber Orchestra under Oldřich Vlček (3, 4)

Hudební režie / Music Director: Jaroslav Krček. Zvuková režie / Sound Engineer: Václav Zamazal. Nahráno 18. ledna 1985 v Dvořákově síni pražského Domu umělců (1), 18. ledna 1985 (2) a 11. dubna 1985 (3, 4) v studiu ZK Motorlet v Praze / Recorded on 18 January 1985 at the Dvořák Hall of the House of Artist in Prague (1), 18 January 1985 (2) and 11 April 1985 (3, 4) at the ZK Motorlet studio in Prague

Cover © Ladislav Svatoš, 1985. Sleeve-note © Jaroslav Holeček, 1985. Translations © Ivan Vávra, Bedřiška Adamičková, 1985. Redaktor obalu: Milan Beran

PANTON, vydavatelství Českého hudebního fondu,
Říční 12, 118 39 Praha 1

Výběr skladeb na naší desce není náhodný. Dva přední čeští skladatelé, národní umělec Jiří Pauer (1919) a zasloužilý umělec Miloš Vacek (1928) jsou zde zastoupeni díly typickými pro svůj umělecký profil, při čemž i jejich skladby vytvářejí vzájemnou polaritou silové pole, jehož napětí bylo nepochybně zakalkulováno v záměru dramaturga.

Jsou zde předně dva písňové cykly o lásce. *Písně o lásce* (1982) *Jiřího Pauera* na nás působí především výrazovou bezprostředností symfonického proudu hudby, která by ani nepotřebovala text, aby nás přesvědčila o své upřímnosti a citové hloubce. Naproti tomu *Miloš Vacek* ve čtyřdílném cyklu *Věčný duel* (1983), komponovaném pro národního umělce Karla Bermana, zhudebnil vtipné verše Naďa Mauerové tak, že je nechal bezprostředně působit a hudbou pouze vyostřuje jejich pointy a upozorňuje na důležitou vrstvu hlubší významové roviny.

Oba autoři jsou na desce zastoupeni také skladbou instrumentální. *Jiří Pauer* zde má *Monology všedního dne pro sólový klarinet*, dílo, jehož koncepce vyšla z praktické potřeby hudby vhodné k provozování kdekoliv, třeba na vernisážích výstav nebo prostě doma pro osobní potěšení. Byly psány v roce 1964, inspirovány ještě velkým uměním Vladimíra Říhy a osvědčily od té doby až do dneška mnohokrát svoji působivost a životnost. Jejich rukopis vypovídá o autorově zdravém muzikanství, o jeho zkušenosti s dechovými nástroji a dílo jako celek je dokladem i jeho imponující vynalézavosti v použití technických i barevných možností klarinetu.

Také *Musica poetica* *Miloše Vacka* pro smyčcový orchestr (1975) má již za sebou řadu úspěšných provedení. Navazuje na slavné smyčcové serenády Antonína Dvořáka a Josefa Suka, je však výrazově skromnější a akcentuje ještě více lyrický živel. Autor pracuje velmi jednoduchými výrazovými prostředky, řadí vedle sebe jemně diferencované zvukové plochy, citlivě využívá pastelových odstínů a zejména ve střední valčíkové části dosahuje téměř naprosté poetické odhmotněnosti.

The selection of the works recorded here was by no means a matter of chance. Two prominent Czech composers, National Artist Jiří Pauer (1919) and Artist of Merit Miloš Vacek (1928) are represented here by works typical of their work, contrasting in many respects.

Both composers present song cycles about love. *Jiří Pauer's Song of Love* (1982) need not be assisted by any text to affect us with their immediate impact of sincerely emotional music. On the other hand, *Miloš Vacek* in his "Eternal Duel" (1983), composed for National Artist Karel Berman, lets Naďa Mauerová's witty verse work directly, with the music merely helping the verse make its point and indicating an important layer of the more profound level of expression.

Both composers are also represented on this record by instrumental works. *Jiří Pauer's Everyday Monologues for the Clarinet*, written in 1964 for the practical purpose of show openings and personal pleasure inspired by the great art of Vladimír Říha, have many times since proved their effectiveness. Their texture is an evidence of the author's sound musicianship, of his profound experience with wind instruments, and of his impressive inventiveness with regard to the clarinet's technique and colour potential.

Miloš Vacek's Musica Poetica for String Orchestra (1975) has also had many successful performances. In terms of expression, it is more modest than Antonín Dvořák's and Josef Suk's famous serenades, with more accent on the lyrical element. The author operates with very simple means of expression, with fine differentiation of sound and pastel shades, achieving almost perfect poetic disembodiment in the middle valse-like part.

Die Auswahl der auf der vorliegenden Schallplatte eingespielten Werke ist keinesfalls zufällig. Zwei vorrangige tschechische Komponisten, Nationalkünstler Jiří Pauer (1919) und der verdiente Künstler Miloš Vacek (1928) sind darauf mit Werken vertreten, die ihr künstlerisches Profil charakterisieren, wobei ihre Kompositionen durch gegenseitige Polarität ein Kraftfeld erzeugen, dessen Spannung zweifellos in das dramaturgische Projekt einkalkuliert worden war.

Am Anfang stehen zwei Liebeszyklen. *Die Lieder von der Liebe*

(1982) von *Jiří Pauer* wirken vor allem durch die expressive Unmittelbarkeit des sinfonischen Stromes der Musik, die eigentlich keiner Worte bedürfte, um von ihrer Aufrichtigkeit und Innerlichkeit zu überzeugen. *Miloš Vacek* ging in seinem vierteiligen, dem Nationalkünstler Karel Berman gewidmeten Zyklus *Ewiges Duell* (1983) völlig anders vor: er vertonte die geistvollen Verse von Naďa Mauerová auf die Weise, daß er ihnen die unmittelbare Wirkung ließ und daß die Musik nur ihre Pointen verschärft und auf die wichtige Schicht der tieferen Bedeutungsebene aufmerksam macht.

Beide Autoren sind auf der Schallplatte auch mit einem Instrumentalwerk vertreten. *Jiří Pauer* mit seiner Komposition *Monologe des Alltags für Soloklarinette*, einem Werk, dessen Konzeption dem praktischen Bedarf einer Musik entsprang, die wo immer aufgeführt werden könnte, etwa bei Vernissagen oder einfach daheim zum persönlichen Vergnügen. Die Monologe entstanden im Jahre 1964, angeregt von der großen Kunst des Klarinettenisten Vladimír Říha, und konnten seitdem bei zahlreichen Gelegenheiten ihre Wirkungskraft und Vitalität beweisen. Ihre Handschrift zeugt von dem gesunden Musikantentum des Autors, von seiner Erfahrung mit Blasinstrumenten und das Werk als Ganzes dokumentiert auch sein imponierendes Inventionsvermögen in der Anwendung der technischen Möglichkeiten der Klarinette, sowie deren spezifischen Klangfarbe.

Auch die *Musica poetica* von *Miloš Vacek* für Streichorchester (1975) kann auf eine Reihe erfolgreicher Aufführungen zurückblicken. Sie knüpft an die berühmten Streicherserenaden von Antonín Dvořák und Josef Suk an, ist jedoch in ihrem Ausdruck bescheidener und akzentiert noch betonter das lyrische Element. Der Autor arbeitet mit sehr einfachen Ausdrucksmitteln, setzt fein differenzierte Klangflächen nebeneinander, wendet mit großem Feingefühl zarte Pastellnuancen an und erzielt besonders im mittleren Walzerstil eine fast absolute poetische Entmaterialisierung.

Ce n'est pas par hasard que la musique engravée sur ce disque a été choisie. Deux compositeurs tchèques renommés, l'artiste national Jiří Pauer (1919) et l'artiste mérité Miloš Vacek (1928) y sont représentés par des œuvres caractéristiques pour leur profil artistique et produisant simultanément, en vertu de leur polarité, un champ de force dont la tension avait été sans doute calculé par le projet de programmation.

Pour commencer, le disque présente deux cycles dédiés à l'amour. *Les Chansons d'Amour* (1982) de *Jiří Pauer* sont impressionnantes par la diction spontanée du flot symphonique de leur musique qui pourrait facilement renoncer aux paroles pour nous convaincre de sa sincérité et de son sentiment profond. Contrairement à cette conception, *Miloš Vacek* créa son cycle *Duel éternel* (1983), dédié à l'artiste national Karel Berman, de façon justement opposée: il permit aux vers ingénieux de Naďa Mauerová de prouver leurs effet immédiat et ne charge sa musique que d'augmenter leurs pointes et d'accentuer la couche importante de leur plan significatif.

Les deux auteurs sont représentés sur ce disque aussi par leur production instrumentale. Nous y trouvons les *Monologues de tous les Jours pour clarinette seule* de *Jiří Pauer*, une œuvre inspirée du besoin pratique d'une musique propre à être exécutée n'importe où, éventuellement à l'occasion d'une vernissage ou à la maison pour son propre plaisir. L'auteur a écrit ces Monologues en 1964, inspiré du grand art du clarinettiste Vladimír Říha; depuis ce temps cette œuvre avait bien souvent l'occasion de prouver son efficacité et sa vitalité. Leur écriture fait preuve de la saine spontanéité musicale de leur auteur, de son expérience avec les instruments à vent et l'œuvre dans son entier documente son invention imposante permettant à la clarinette de mettre en valeur toutes ses facultés techniques et la spécificité de son coloris.

La *Musica poetica* de *Miloš Vacek* pour orchestre à cordes (1975) a été également exécutée en maintes auditions chaleureusement accueillies. Cette musique renoue aux célèbres Sérénades à cordes d'Antonín Dvořák et de Josef Suk en assumant une expressivité plus modeste et en soulignant l'élément lyrique avec encore plus d'accent. L'auteur travaille avec des moyens expressifs très simples, en juxtaposant des nappes sonores subtilement différenciées, en produisant des nuances de timbres extraordinaires et il atteint — surtout dans la partie de valse — à une dématérialisation poétique presque absolue.